

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/22/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

100/2014. (V. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. január 13-án előterjesztett **panaszát** a 2014. május 15-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – G. Városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2014. január 13-án elektronikus úton terjesztette elő a panaszát, majd a Testület felhívására – határidőn belül – 2014. február 3-án a korábbi beadványával tartalmában azonos, de aláírásával is ellátott panaszbeadványát terjesztett elő postai úton.

I.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2014. január 13-án a V. település utáni éles kanyarban a fogalommal szemben jött egy civil sötét színű Suzuki. Az autó, ahogyan a panaszoshoz közeledett, áttért a saját sávjába, majd miután elhagyta a panaszost, megfordult és utána ment. Az ablakán kitarított egy vasutas tárcsára emlékeztető tárgyat, majd megelőzte és megállította a panaszost. Ekkor kiszállt két ember a gépkocsiból, a panaszos ekkor észlelte, hogy rendőrök. A rendőr köszönt és elkérte a panaszos és a gépkocsi iratait. A rendőr se a nevét, se a beosztási helyét nem közölte. Amikor a panaszos átadta az iratait a rendőr azt mondta, hogy azért állították meg, mert a panaszos telefonált és ezt rögzítették, illetve kérdezték, hogy elismeri-e a panaszos a szabálysértést. A panaszos nem ismerte el a cselekményt, mivel van fülhallgatója, és ha telefonált volna, azt használta volna. A rendőr közölte, hogy helyszíni bírságként fizethet 10.000 Ft-ot. A panaszos megjegyzi, hogy mivel

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

nem ismerte a panaszos a szabálysértést, ez nem is opció. Ezután a rendőr fogott egy kis „sajtcetlit”, és elkezdte kitölteni, megkérdezte, hogy hol dolgozik a panaszos és mennyi a keresete, mi a családi állapota, van-e gyermeket. Ekkor újra megkérdezte, hogy elismeri-e a panaszos a telefonálást, amire azt válaszolta, hogy nem. Miután a panaszos aláírta az iratot, visszakapta az iratait, de a dokumentumból nem kapott saját példányt. A panaszos megjelölte a civil gépkocsi rendszámát és a vele szemben intézkedő rendőr nevét is. Előadta továbbá, hogy a híváslistájából ellenőrizhető, hogy telefonált-e.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A 2014. január 13-án kelt feljelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: Kresz) 3. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a Szabs. tv. 224. §-a szerint minősülő szabálysértés elkövetése miatt tettek szabálysértési feljelentést.

A panaszos aznap V. település és G. település között, V. település irányából G. település irányába közlekedett személygépkocsival. Az egymás mellett elhaladás közben V. Cs. r. törm. észlelte, hogy a panaszos vezetés közben kézben tartott rádió mobiltelefont használt. Utána fordulta, majd szabályosan tárcsával megállította, és közölte vele, hogy közúti ellenőrzést hajt végre. Az iratait átadta, azokat a Cassidian rendszeren ellenőrizte, eltérést nem tapasztalta. Ezek után közölte vele, hogy szabálysértést követett el, mely 10 000 Ft. helyszínbírsággal sújtandó. A panaszos a szabálysértést nem ismerte el, ezért tájékoztatta arról, hogy fel fogja jelenteni, amelyet a panaszos tudomásul vett és a szabálysértést a helyszínen kitöltött igazolató lapon aláírásával nem ismerte el. Az intézkedésben részt vett M. L. r. ftörm. is.

2) V. Cs. r. törm. 2014. február 21-én kelt jelentésében előadta, hogy M. K. r. ftörm-rel látott el szolgálatot 2014. január 13-án 7 órától 19 óráig. A 16 óra 20 perckor történt intézkedés oka a kézben tartott rádió mobiltelefon használata volt, ami szabálysértésnek minősül, ezért a rendőr köteles ilyen esetben intézkedni. Az intézkedés alá vonttal – tisztelgés, köszönés, bemutatkozás után – közölte az intézkedés okát. A megállítást a szolgálati gépkocsival történt egy rendszeresített rendőrségi megállító tárcsával. Természetesen szolgálati egyenruhát viseltek a rendőrök. Az intézkedés során beszélgetés nem történt, a helyszínen tényeket közöltek csak az intézkedés alá vonttal. A r. törm. az intézkedés alá vonttal közölte, hogy fix bírságú szabálysértést követett el, kézben tartott rádió mobiltelefon használata miatt, amelyet a társával mind a ketten láttak. Ezután a r. törm. felajánlotta a 10 000 Ft értékű fix helyszínbírságot, amelyet a panaszos nem fogadott el, mivel nem ismerte el a szabálysértést. Ekkor közölte vele, hogy fel fogja jelenteni, amelyet egy Rk. lapon rögzítette, amit a feljelentéshez csatolt.

A szabálysértést egyértelműen látták, mivel kb. 20 Km/h sebességgel haladtak el egymás mellett, mert az út szerpentin volt. Ekkor utána fordultak és míg mögötte haladtak is látták, hogy még mindig telefonál. Egyéb technikai eszközzel a szabálysértést nem rögzítették.

Az intézkedés alá vont mutatott a gépkocsiban egy fülhallgatót, amellyel kapcsolatban mondanivalójára nem figyelte, mivel a szabálysértési nyilatkozatos Rk. lapot töltöttem. A r.

törm. előadta még, hogy az intézkedés során tiszteletteljesen szólt az intézkedés alá vonthoz. A panaszossal nyugodt hangnemben kommunikáltak mind a ketten. A jogorvoslati lehetőségekről tájékoztatta az intézkedés alá vontat. Az intézkedés végén elköszönt.

3) M. L. r. ftörm. 2014. február 21-én kelt jelentésében előadta, hogy 2014. január 13-án a délutáni időben közös szolgálatot látott el V. Cs. r. törm.-mel. A szolgálati személygépkocsi rendőrségi felirattal nincs ellátva, de található benne egy rendszeresített „Rendőrség” „Police” feliratú tárcsa, melyet gépkocsik megállításra lehet használni.

Az adott napon 16 óra 20 perc körüli időben G. településről V. település irányában haladtak a szolgálati gépkocsival, amikor egyértelműen látták, hogy V. település irányából G. település irányába közlekedő gépkocsi vezetője jól láthatóan vezetés közben - füléhez szorítva - kézben tartva használja mobiltelefonját.

Ezt követően egy adott alkalmas helyen V. Cs. r. törm. megfordult a szolgálati autóval, és utána indult. Amikor utolérték, azt kielőzték, M. L. r. ftörm. pedig a jobb első ablakon kinyújtotta a tárcsát, és megállásra intette ki a gépkocsit, aminek a vezetője eleget is tett. A megállást követően V. Cs. r. törm. intézkedés alá vonta a gépkocsit és vezetőjét, a panaszost. Az intézkedés alatt V. Cs. r. törm. a szabályoknak megfelelően intézkedett. Az intézkedés alatt a r. ftörm. a nála lévő EDR rádión a Cassidián rendszerben ellenőrizte a fenti autó és annak vezetőjének adatait, amit rendben talált. A panaszos nem ismerte el a szabálysértést, így vele szemben az elkövetett szabálysértés miatt a r. törm. szabálysértési feljelentést tett.

Az intézkedés során bevetési ruházatot viseltek a rendőrség felirattal ellátott láthatósági mellénnyel. A szolgálati gépkocsi kamerával ellátva nincs, de az intézkedés alatt ez nem is hangzott el. V. Cs. r. törm. megfelelően tájékoztatta az szabálysértőt a jogorvoslati lehetőségekről és az elkövetett szabálysértésről. Tájékoztatta a szabálysértőt arról, hogy az elkövetett szabálysértést az ide vonatkozó törvény milyen szankcióval bünteti, mennyi pénz és büntető pont kiszabását rendeli el.

A tájékoztatás kiterjedt arra is, amennyiben nem ismeri el a szabálysértést, akkor a törvény szabálysértési feljelentés kiszabását rendeli el. A panaszossal szemben végig V. Cs. r. törm. beszélt, míg a r. ftörm. az intézkedést biztosította.

4) Dr. B. Z. r. dandártábornok 2014. február 17-én kelt átiratában a fentebb ismertetett iratokkal egyezően adta elő a történeteket. Azzal kiegészítve, hogy V. Cs. r. törm. a napszaknak megfelelően köszönt, majd ismertette az intézkedés okát, mely szerint észlelésük szerint az intézkedés alá vont panaszos, kézben tartott mobiltelefonnal vezette gépjárművét.

A jelentések nem tartalmazzák, hogy a panaszos hivatkozott arra, hogy azért nem tarthatta kezében mobiltelefonját, mivel kihangosítót, vagy fülhallgatót használt. A jelentések tartalmában nem szerepel, hogy a panaszos a helyszínen felajánlotta, hogy nézzék meg a telefonjának híváslistáját.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt értékelte, hogy a hatásköre alapján valamennyi panaszosi sérelem kivizsgálását elvégezheti-e.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. A jogszabály 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A (2) bekezdés szerint akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, illetve a Testület eljárása nem minősül jogorvoslati eljárásnak, így nincs jogosultsága a Testületnek arra sem, hogy a panasszal szemben kiszabott esetleges szabálysértési bírságot felülbírálja.

Mindezek alapján a Testület nem vizsgálta a panasznak azon részét, amiben a panaszos a szabálysértés tényét vitatta, ugyanakkor vizsgálta a Testület a panaszos intézkedés alá vonásának a körülményeit, és a rendőrök intézkedés során tanúsított magatartását.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület először a panaszos ellenőrzés alá vonásának, megállításának módját vizsgálta.

A panaszos sérelmezte, hogy civil autóból állították meg akként, hogy a civil gépjármű megelőzte, majd az ablakon az egyik személy kitarott egy vasutas tárcsára emlékeztető tárgyat. A panaszos a jelzésre megállt, de csak akkor ismerte, hogy rendőrökkel van dolga, amikor a rendőrök kiszálltak a gépkocsiból.

A rendőri előadás szerint valóban egy civil jellegű szolgálati járművel látták el a feladataikat a rendőrök. A szolgálati személygépkocsi rendőrségi felirattal nincs ellátva, de található benne egy rendszeresített „Rendőrség” „Police” feliratú tárcsa, melyet gépkocsik megállításra lehet használni. Az adott napon 16 óra 20 perc körüli időben G. településről V. település irányában haladtak a szolgálati gépkocsival, amikor egyértelműen látták, hogy V. település irányából G. település irányába közlekedő gépkocsi vezetője jól láthatóan vezetés közben - füléhez szorítva

- kézben tartva használja mobiltelefonját. Ezt követően egy adott alkalmas helyen V. Cs. r. törm. megfordult a szolgálati autóval, és utána indult. Amikor utolérték, azt kielőzték, M. L. r. ftörm. pedig a jobb első ablakon kinyújtotta a tárcsát, és megállásra intette ki a gépkocsit, aminek a vezetője eleget is tett.

A rendőri jelentések azt is megjelölik, hogy kb. 20 km/h sebességgel haladtak, mert szerpentin úton haladtak.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során [...] a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Ez a rendelkezés – mivel a járműhasználó személyazonosságának megállapítása a gépkocsi megállítást tette szükségessé – elvileg megfelelő jogalapot biztosított ahhoz, hogy a rendőrök a panaszos gépkocsiját megállítsák, azonban egy joghézag miatt a rendőrök nem voltak abban a helyzetben, hogy a megállítást szabályszerűen fogatosítsák.

A KRESZ 6. § (2) bekezdése szerint, ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja,

a) a járművek megállítására

aa) karjának vagy fehér szegélyű piros tárcsának függőleges feltartásával, piros vagy fehér fény körbeforgatásával, illetőleg síppal ad jelzést,

ab) menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal;

b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.

A közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 06.) ORFK irányelv (továbbá: irányelv) a fenti KRESZ szabály során alkalmazandó módszereket részletezi. Rögzíti, hogy a rendőr a járművek megállítását a hatályos jogszabályok alapján hajtja végre. Attól függően, hogy a rendőr gyalogosan, motorkerékpárral, illetve gépkocsival hajtja végre a feladatot, különböző módszereket kell alkalmazni. A megállításkor fokozott figyelmet kell arra fordítani, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje.

Az irányelv 2.1.2. pontja szerint a leállítások során, valamint az úttesten, az útpadkán és a leállósávon történő intézkedés ideje alatt minden esetben működtetni kell a megkülönböztető jelzést.

A fentiekből kitűnik, hogy jelen esetben a panaszos gépjárművének megállítása nem felelt meg a KRESZ és az irányelv előírásainak, hiszen ezek szerint menet közben szolgálati járművel csak úgy lehet megállítani gépkocsit, hogy megkülönböztető fényjelzést kell

használni (tehát a civil jellegű gépjárművel nem lehet menet közben megállítást végrehajtani), illetve emellett tárcsával vagy fehér, illetve piros fénnnyel, vagy hangszórón, illetve felirattal kell jelezni a megállítási szándékot.

Ezt követően a Testület azt vizsgálta, hogy a nem szakszerű megállítás okozott-e a panaszos számára alapjogsérelmet, azaz indokolatlanul veszélyeztette a testi épségét vagy megakadályozta-e abban, hogy felismerje, hogy rendőri intézkedés alá vonták.

A Testület utal az Rtv. 2. § (1) bekezdésére, ami szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épségét, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak.

Az Rtv. 44-45. §-ai szerinti közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűsége és arányossága kapcsán, hasonló szituációt értékelve rögzítette álláspontját 469/2010. (XII. 1.) számú állásfoglalásában az alábbiak szerint. „A hivatkozott törvényhely felhatalmazása alapján a rendőr a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, szüneteltetheti. A panasz vizsgálata során, a panaszosi és a rendőri előadás alapján egyaránt megállapíthatóvá vált, hogy a rendőrök civil gépjárművel láttak el szolgálatot, így megkülönböztető fényjelzést bizonyosan nem használtak, és azon szándékukra, hogy rendőri minőségben kívánják fellépni, a panaszos a gépjármű egyéb külsőségéből sem tudott következtetni. A megállításra vonatkozó szándékot a panaszos – és a vele egy járműben utazó személyek – csupán abból ismerhették fel, hogy a rendőrségi járműben utazó egyik rendőr – a nyilatkozatok abban is ellentmondanak egymásnak, hogy a vezető vagy járőrtársa – arra utaló karjelzést adott. Attól függetlenül, hogy a megállítás előzményei az egymásnak ellentmondó előadások miatt nem voltak egyértelműen feltárhatók, annyi teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy a panaszos járművének megállítását a rendőrök nem a KRESZ rendelkezéseiben foglalt módon hajtották végre (erre gépjárművük civil jellegénél fogva nem is volt lehetőségük).”

A Testület fenti megállapításait a konkrét ügyre vetítve megállapítható, hogy megkülönböztető fényjelzés és a gépkocsi civil jellege okán jelen esetben sem volt egyértelműen felismerhető az intézkedő rendőrök szándéka. Arra, hogy rendőri intézkedés alá kívánják vonni, a panaszos csupán abból következtethetett, hogy a mögötte haladó autóból a jobb oldali ablakon kinyúlva egy tárcsával jeleztek neki. Ilyen körülmények között bizonyosan nem válhatott a panaszos számára nyilvánvalóvá, hogy rendőri intézkedést kezdeményeztek vele szemben (állítása szerint a panaszos csak akkor ismerte fel, hogy rendőrökkel áll szembe, amikor a rendőrök kiszálltak a gépkocsiból). A Testület ezért arra a következtetésre jutott, hogy az eljáró rendőrök magatartása a panaszos oldalán alapjogsértést valósított meg.

A sérelem súlyának értékelésekor a Testület úgy ítélte meg, hogy figyelemmel a megtett út rövidségére a napnyugta² körüli időpont ellenére, a rendőrök magatartása nem volt alkalmas arra, hogy a panaszost a vezetésben oly módon megzavarják, hogy azzal a panaszos testi épségét és személyi biztonságát komolyan veszélyeztessék.

A fentiekre tekintettel a Testület a panaszos járművének jogszabályi felhatalmazás híján végrehajtott megállítása miatt indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz – csekély fokú – megsértését.

² Az intézkedés napján Gy. város körzetében 16 óra 10 perckor volt napnyugta.

A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján tehát a Testület vizsgálta a közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét és indokoltságát.

3) A Testület az eljáró rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakosságait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A panaszos elmondása szerint a rendőr nem közölte sem a nevét, sem a beosztási helyét.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a rendőrök szolgálati fellépése szabályszerű és kultúrált volt, figyelembe vették a Szolgálati Szabályzatban 5. §-ában foglaltakat, azaz napszaknak megfelelő köszönéssel, valamint tisztelgéssel kezdték meg az intézkedésüket. Az Rtv. által írt szabályokat is betartva bemutatkoztak és közölték az intézkedés okát is. Az intézkedés során tiszteletteljesen szóltak az intézkedés alá vonthoz. A panaszossal nyugodt hangnemben kommunikáltak mind a ketten. A jogorvoslati lehetőségekről is tájékoztatta a r. törm. az intézkedés alá vontat. Az intézkedés végén pedig elköszönt.

Mivel a felek előadásában a fent kifejtettekre vonatkozóan a Testület ellentmondást tapasztalt és egyéb olyan bizonyíték, amely a tényállás felderítésére alkalmas lett volna, nem áll rendelkezésére, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy panaszos intézkedés alá vonására megfelelő jogszabályi felhatalmazás hiányában került sor, ezért sérült a megállítási módja miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A szolgálati fellépésre vonatkozó kifogás kapcsán pedig a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. május 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET